

INHOUD

Inleiding	9	Tekst 2	83
Uitspraak en spelling	11	Aantonen dat je iets net gedaan hebt	84
Les 1		Naar iemands mening vragen	84
Tekst 1	17	Tekst 3	87
Begroetingen	18	Klok kijken	88
Mensen ontmoeten	19	Tijdsaanduiding	88
Zich voorstellen	19	Zeggen dat er ergens in het verleden iets is gebeurd en zeggen hoe lang iets al gebeurt	89
Vragen hoe iemand heet	20	Zeggen dat iets gaat gebeuren na een bepaalde tijdsperiode	89
Zeggen waar je vandaan komt	20	Een ontkenkende vraag stellen	90
Zeggen waar je woont	21		
Tekst 2	25		
Zich tot iemand richten	26	Les 5	
Afscheid nemen	26	Tekst 1	96
Tekst 3	30	De familie	97
Iemand voorstellen	31	De familie voorstellen	97
Vragen waar iemand vandaan komt	31	Zeggen dat iets een tijdje geleden is gebeurd met <i>há</i> en <i>atrás</i>	98
Vragen waar iemand woont	32	Zeggen dat iemand jarig is	98
Een vraag stellen met <i>é que</i>	32	Iemand feliciteren met zijn verjaardag	98
Les 2		Tekst 2	102
Tekst 1	42	De maanden	102
Zeggen wat je vindt of vragen wat iemand vindt met <i>achar</i>	43	De seizoenen	102
Zeggen dat iets vaak gebeurt met <i>costumar</i>	44	Zeggen welke dag, maand of seizoen het is	103
Tekst 2	47	Zeggen of het koud of warm is	103
De getallen	47	Tekst 3	107
Tekst 3	49	De datum zeggen	108
Bedanken en reacties	50	Zeggen dat iemand ouder of jonger is dan iemand anders	108
Informatie vragen en reactie geven	51	De dierenriem	109
Een formulier invullen	51		
Vragen over iemand stellen	51	Les 6	
Landen en nationaliteiten	52	Tekst 1	119
Beroepen	52	Vragen of iemand kan wisselen	120
Les 3		Vragen/zeggen hoe lang iets gaat duren of duurt	120
Tekst 1	61	Vragen hoe laat iets gaat gebeuren	121
Tijdsbestek aangeven	61	Wat te zeggen als je iets aan iemand geeft	121
Tekst 2	64	Zeggen dat je iets moet doen met <i>ter que</i> of <i>ter de</i>	122
Een plaats/positie aanduiden	65	Tekst 2	126
Het met iemand eens zijn	65	Vragen of er een plaats vrij is met <i>livre</i> , <i>vago</i> of <i>ocupado</i>	127
Tekst 3	68	Beleefd iets vragen met <i>queria</i> of <i>gostaria de</i>	128
Een plaats beschrijven/aanduiden	69	Een bevestigende/ontkenkende vraag stellen	128
Les 4			
Tekst 1	79		
De dagen van de week	79		
Zeggen/vragen welke dag van de week het is/was/zal zijn	80		
Een bepaalde periode of dagen van de week aanduiden	80		

	Zich verontschuldigen en toestemming vragen om iets te doen	129		Tekst 3	133	Tekst 3	209
	Onderweg met de taxi, handige zinnen	134		Afmetingen	210	Details over een huis	210
Les 7	Tekst 1	143	Les 11	Tekst 1	219		
	De telefoon opnemen	144		Zeggen dat iets “ervan afhangt”	220		
	Iemand uitnodigen met <i>querer convidar</i>	144		Zeggen dat je ergens zin in hebt of naar uitkijkt	220		
	Een uitnodiging aannemen	145		Tekst 2	223		
	Een uitnodiging afwijzen	145		Dubbele ontkenningen met <i>não + ninguém, nada, nenhum, nenhuma</i>	224		
	Tekst 2	148		Ontkennende vragen met <i>não + nada, ninguém, nenhum, nenhuma</i>	225		
	Een gunst of een uitnodiging met <i>poder</i> (kunnen)	149		Ontkennen zonder <i>não</i> , maar met <i>ninguém, nada, nenhum / nenhuma</i>	225		
	Beleefd zeggen dat je iets wilt doen of hebben	149		Ontkennen met inversie van <i>algum</i> en <i>alguma</i>	226		
	Een antwoord geven met ‘natuurlijk’	150		Vragen om iets bevestigd te krijgen	226		
	Tekst 3	154		Vragen of er iets is of iemand iets heeft gedaan, met <i>algum, alguma, algo, alguém</i>	226		
	Vragen of er nog iets anders is	155		Tekst 3	229		
	Vragen wat iets kost	156		Artikelen voor persoonlijke verzorging	229		
	Zeggen dat iets op is	156					
	Het ergens mee eens zijn	156					
Les 8	Tekst 1	164	Les 12	Tekst 1	236		
	Voorkeur aangeven	165		Uitdrukken van wensen, bevelen, twijfel en gevoel	237		
	Vragen hoe je kunt betalen	165		Mogelijkheden uitdrukken	237		
	Vragen of iemand iets in een andere maat, kleur heeft	166		Je iets afvragen	237		
	Tekst 2	169		Tekst 2	241		
	Zeggen wat je ergens van vindt	171		Voorwaarden uitdrukken	242		
	Vragen aan de verkoper	171		Tekst 3	245		
	Tekst 3	174		De windrichtingen	246		
	Iemand beschrijven	175		Weersverwachting	246		
				Maanstanden	246		
Les 9	Tekst 1	182	Les 13	Tekst 1	253		
	Zeggen wat je voelt	183		Beleefde verzoeken met hoofd- en bijzin [aanvoegende wijs]	254		
	Tekst 2	186		Uitdrukken van twijfel en mogelijkheid	254		
	Telefonisch een afspraak maken	187		Tekst 2	258		
	Zeggen dat je je beter of slechter voelt	187		Reserveringen maken	259		
	Tekst 3	190		Tekst 3	262		
	Zeggen dat je de laatste tijd...	191		De vragen: Wat is er gebeurd?			
	Het menselijk lichaam	191		Hoe is iets afgelopen?	263		
				Gevoelens en mening uitdrukken	263		
Les 10	Tekst 1	200		Opsommingen	264		
	Zeggen dat je iets gezegd of verteld had	201					
	Zeggen dat je iets zou doen	201					
	Tekst 2	204					
	Zeggen dat je op het punt staat om iets te doen	205					
	Zeggen dat “volgens mij...”	205					
	Verbazing uitdrukken	206					

Les 14	Tekst 1	271
	Sporten	272
	Tekst 2	275
	Vragen of en zeggen dat iets gelukt is	276
	Mogelijkheden uitdrukken	276
	Tekst 3	279
	Vrije tijd en hobby's	279
Les 15	Tekst 1	286
	Bij de garage en benzinepomp	287
	Tekst 2	291
	Het verkeer	292
	Pech onderweg	292
	Vragen of iemand ergens van heeft gehoord	293
	Zeggen dat iets vreselijk is of was	293
	Zeggen dat iets net gebeurd is of heel snel is gebeurd	294
	Tekst 3	297
	De weg vragen	298
	Zeggen welke richting je moet nemen	298
Les 16	Tekst 1	304
	Zeggen dat je een tafel wilt	305
	Vragen of iemand iets niet erg vindt	305
	Tekst 2	309
	Eten en drinken bestellen	310
	Menukaart	310
	Tekst 3	314
	Aan tafel	315
Bijlagen:		
	Vervoeging van werkwoorden	321
	Werkwoordentabel regelmatige werkwoorden	335
	Onregelmatige werkwoorden	339
	Grammaticale inhoudsopgave	357
	Verschillende schrijfwijzen voor hetzelfde woord	361
	Verschillende woorden met dezelfde betekenis	363
	Uitdrukkingen Europees Portugees en Braziliaans Portugees	367
	Antwoorden	369
	Woordenlijst	381

INLEIDING & DANKWOORD

De Portugese taal wordt wereldwijd gesproken door ruim 170 miljoen mensen, in Portugal, Brazilië, Kaapverdië, Angola, Mozambique, Oost-Timor, Guinee-Bissau en in São Tomé en Príncipe.

Ondanks de accentverschillen en uitdrukkingen en woorden die aan een bepaald land zijn verbonden, kunnen de sprekers van deze taal overal moeiteloos met elkaar communiceren. De verschillen zijn echter het grootst tussen het Europese en Braziliaanse Portugees.

In de meeste taalboeken die in Europa worden uitgegeven staat het Europese Portugees centraal. Er wordt weinig tot geen aandacht geschonken aan het Braziliaanse Portugees. *Portugees voor zelfstudie* is een aanzet om een goede basis te bieden van zowel het Europese Portugees als het Braziliaanse Portugees.

Het boek is in eerste instantie voor zelfstudie bedoeld: de teksten en de lijsten met woorden en uitdrukkingen zijn vertaald, de grammatica wordt in het Nederlands gepresenteerd, de antwoorden van de oefeningen zijn als bijlage achter in het boek opgenomen en de teksten en de luisteroefeningen staan op de bijbehorende mp3's. Deze methode kan echter ook heel goed gebruikt worden in groepsverband of bij individuele taaltrainingen. In dat geval kan de docent zelf allerlei extra oefeningen toevoegen die gericht zijn op de taalvariant die wordt geleerd.

Portugees voor zelfstudie bevat zestien lessen die elk uit drie onderdelen bestaan, waarin verschillende thema's en grammaticale structuren worden behandeld. Ieder onderdeel begint met een tekst die is gebaseerd op alledaagse situaties gevolgd door communicatieve en grammaticale oefeningen. De communicatieve opgaven zijn bedoeld om uitdrukkingen die te maken hebben met het thema van de les te introduceren. Soms worden deze woorden of uitdrukkingen in zowel Portugal als Brazilië gebruikt; in andere gevallen is het taalgebruik specifiek gebonden aan een land. Ter verduidelijking staat dan achter de uitdrukking of het woord een [P] voor Portugal of een [B] voor Brazilië. Soms gaat het hier gewoon om de voorkeur die men bijvoorbeeld in Portugal heeft voor een woord. Dat betekent niet dat het woord niet in Brazilië wordt gebruikt en vice versa. Om het gebruik van symbolen niet te ver door te voeren wordt dat niet apart aangeduid. De grammaticale oefeningen zijn zo neutraal mogelijk opgesteld, zodat ze zowel door cursisten van het Europese als het Braziliaanse Portugees kunnen worden gebruikt.

Ieder onderdeel is als volgt opgebouwd:

- tekst (Europees en Braziliaans Portugees);
- luisteroefening;
- vertaling van de tekst;
- taalgebruik: uitdrukkingen met bijbehorende vertalingen en oefeningen;
- grammaticale punten die in het grammaticablok achter in de les worden behandeld;
- oefeningen (zonder vertaling) over de behandelde grammaticale punten;
- luisteroefeningen.

Aan het eind van iedere les volgt een blok met daarin de grammatica die over de drie onderdelen is verdeeld, een lijst met daarin de nieuwe woorden uit de drie teksten (Woordenlijst), een lijst met uitdrukkingen die zowel in Portugal als in Brazilië worden gebruikt (Hoe zeg ik dat?) en tenslotte een lijst met uitdrukkingen en woorden waaruit de specifieke verschillen tussen Portugal en Brazilië blijkt (Met andere woorden).

De woordenlijst wordt als volgt gepresenteerd: de grammaticale functies van de woorden staan er vaak ter verduidelijking achter. De gebruikte afkortingen zijn respectievelijk: bijvoeglijk naamwoord [bijv. nw], zelfstandig naamwoord [zelfst. nw], werkwoord [ww], wederkerend werkwoord [wdk. ww], gebiedende wijs [geb. wijs], bijwoord [bijw.], mannelijk [m.], vrouwelijk [v.], informeel [inf.].

Bij afwijkende meervoudsvormen van een zelfstandig of bijvoeglijk naamwoord wordt deze vorm volledig achter het woord vermeld, zoals bij 'estação[estações]'; wanneer het woord in het meervoud een achtervoegsel krijgt staat er een streepje voor, zoals bij 'mulher[-es]'. Om aan te geven of een zelfstandig

naamwoord mannelijk of vrouwelijk is, staat er een 'o' of een 'a' achter, zoals bij 'casa, a' en 'carro, o'. Woorden die slechts één vorm kennen (mannelijk en vrouwelijk) worden met een o(a) vermeld, zoals 'dentista, o(a)'. De bijvoeglijke naamwoorden staan altijd in de mannelijke vorm vermeld; als ze echter een vrouwelijke vorm kennen, staat dit vermeld met een (a), zoals bij 'famoso(a)'. Als een bijvoeglijk naamwoord slechts één vorm kent voor mannelijk en vrouwelijk, staat er niets achter, zoals bij 'grande'.

Aan het begin van het boek staat een thematische inhoudsopgave met de communicatieve functies die bij elke les gepresenteerd worden. Na de inhoudsopgave zijn de uitspraakregels en spelling van het Portugees opgenomen. Aan het einde van het boek staat een grammaticale inhoudsopgave, met de per les behandelde grammatica. Achterin het boek zijn ook extra bijlagen opgenomen met de uitleg van de verschillende grammaticale werkwoordstijden, een tabel met de vervoegingen van de regelmatige en de meest voorkomende onregelmatige werkwoorden, lijsten met verschillende schrijfwijzen tussen het Europese en Braziliaanse Portugees en verschillende betekenissen van woorden en uitdrukkingen die in Portugal en Brazilië worden gebruikt. Eveneens is een alfabetische index opgenomen waarin wordt verwezen naar de les waarin het woord de eerste keer voorkomt.

Ik dank Johan Veneman en Johan Gaeremijn voor hun opmerkingen en verbeteringen in de vijfde editie van dit boek.

drs. Gisa Muniz

Download de geluidsbestanden

De mp3's die bij deze cursus horen, kunt u gratis downloaden vanaf www.prisma.nl. De twee zip-bestanden bevatten de geluidsopnames met het Portugees dat respectievelijk in Brazilië en in Europa (Portugal) gesproken wordt.

UITSPRAAK EN SPELLING

HET ALFABET

Het Portugese alfabet is weergegeven in onderstaande tabel. Eerst lees je de schrijfwijze, vervolgens de uitspraak. In de derde kolom staan Nederlandse hulpwoorden die dicht bij de uitspraak van de letters komen. Let hierbij op het onderstreepte gedeelte van het woord.

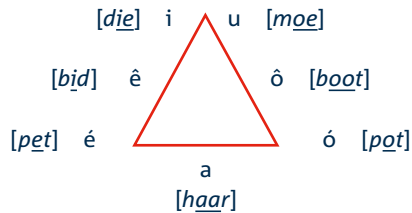
Letter	Uitspraak	Klinkt als
A	a	g <u>a</u>
B	be	<u>b</u> id
C	ce	s <u>i</u> p
D	de	<u>d</u> ik
E	e	<u>b</u> en
F	effi	<u>e</u> fficient
G	zjee	m <u>a</u> rge
H	aghá	<u>g</u> et (Engels)
I	ie	<u>z</u> ie
J	zjota	<u>j</u> our (Frans)
K	ka [B] kapa [P]	<u>k</u> apsel
L	ellie	<u>l</u> a
M	emmy	<u>m</u> aar
N	ennie	<u>n</u> aar
O	o	<u>o</u> chtend
P	pe	<u>p</u> il
Q	ke	<u>k</u> ennen
R	èhie	<u>h</u> ing
S	èssie	<u>b</u> essen
T	te	<u>t</u> een
U	oe	<u>z</u> oen
V	ve	<u>v</u> ee
W	dábblieuw [B] vê doebradoe [P]	<u>v</u> akantie (tussen de v en de w)
X	sjies	<u>s</u> jaal
Y	iepsilon [B]	<u>y</u> ung
Z	ie greggoe [P] ze	<u>z</u> ee

DE KLINKERS

Het Portugese taal kent twee soorten klinkers: orale klinkers (vogais orais) en nasale klinkers (vogais nasais).

Vogais orais

Dit zijn klinkers die niet met behulp van de neus uitgesproken worden, maar alleen via de mond. Hieronder staat een driehoek die de opening van je mond voorstelt. De letters 'a', 'é' en 'ó' worden open uitgesproken. De 'ê' en de 'ô' worden iets dichters en de 'i' en de 'u' nog dichters uitgesproken. Bij de letters lees je Nederlandse woorden met daarin de klanken die erop lijken.

Vogais nasais

Dit zijn klinkers die met behulp van de neus worden uitgesproken. In het Nederlands zijn deze vergelijkbaar met klinkers die gevolgd worden door 'ng', zoals 'hang', 'eng', enz.

De neusklank in het Portugees wordt op drie verschillende manieren geschreven: het plaatsen van de letters 'm' of 'n' achter de klinker, of door het plaatsen van een tilde (~) erop. Een tilde kan alleen op de 'a' of de 'o' worden geplaatst. De neusklank met een 'm' komt in een woord vóór een 'p' of een 'b' (*samba*, *tempo*), of op het eind van woorden (*bem*, *bombom*, *fim*). Let op de uitspraak van zulke woorden; *beng*, *bongbong*, *fieng*.

De neusklank met een 'n' komt in een woord vóór alle andere medeklinkers (*antes*, *onde*, *conforto*).

De 'n' komt nóóit voor aan het eind van een oorspronkelijk Portugees woord.

De tilde komt alleen op de 'a' en de 'o' (*maçã*, *põe*, *avião*, *corações*). De 'ã' en de 'õ' worden soms gecombineerd met andere klinkers. De combinaties zijn als volgt: *ão* [*aung*], *ãe* [*aing*], *õe* [*oing*].

am, an, ã - [*ang*]
em, en - [*eng*]
im, in - [*ieng*]
om, on, õ - [*ong*]
um, un - [*ung*]

DE ACCENTEN

Als er een accent in het woord is, betekent het dat die lettergreep beklemtoond wordt.

De Portugese taal kent de volgende accenten:

á é í ó ú
â ê ô
ã õ
à

Het streepje (´) kan op alle klinkers komen. Het geeft aan dat de klinker een 'open' klank heeft: á, é, í, ó, ú. Het dakje (^) kan alleen op de a, de e en de o komen. Het geeft aan dat deze klinkers 'dichter' uitgesproken worden: â, ê, ô.

De tilde (~) komt alleen op de a en de o. Het geeft aan dat de letter een nasale beklemtoonde klank heeft: ã, õ.

Het streepje andersom (`): komt alleen op de "ã" voor en het heeft niet zo zeer te maken met de uitspraak, maar wel met de grammatica. Het is namelijk de samentrekking van a (voorzetsel) en a (lidwoord). Het kent ook variaties zoals *àquele*: a + *aquele* en *àquela*: a + *aquela* (aan die/dat).

Let op: het accent wordt óók op hoofdletters gezet: *África*, *É*, *Âmbar*, *Ímpar*, *Êxodo* enz.

DE MEDEKLINKERS

De medeklinkers klinken grotendeels net als in het Nederlands. Er zijn echter een paar dubbelklanken en aanpassingen in spelling:

- De *c* en de *g*:
Deze letters klinken niet bij alle klinkers hetzelfde. De *c* en de *g* hebben bij *a*, *o* en *u* een klank en bij *e* en *i* een andere klank. De *c* klinkt als een *k* of een *s*, de *g* klinkt als de *g* in het Engelse woord *get* en als de *j* in het Franse woord *jour*. In het Nederlands bestaan deze klanken niet. Om dezelfde klank van deze twee medeklinkers in combinatie met alle klinkers te behouden, is een aanpassing in de spelling nodig. Met de vervoeging van werkwoorden, verkleinwoorden enzovoort, gebruik je steeds deze aanpassingen. Bijvoorbeeld: *amigo* (vriend), *amiguinho* (vriendje), *pouco* (een beetje), *pouquinho* (een klein beetje), *fugir* (vluchten), *eu fujo* (ik vlucht), *esquecer* (vergeten), *eu esqueço* (ik vergeet), *ficar* (blijven), *eu fiquei* (ik ben gebleven). Hieronder staat een kader met daarin de aanpassingen:

	C	S	Get (Engels)	G	Jour (Frans)
K					
ca		ça	ga		ja
que		ce	gue		ge
qui		ci	gui		gi
co		ço	go		jo
cu		çu	gu		ju

- De *h* in het begin van een woord heeft geen klank. Bijvoorbeeld het woord *homem* (man) spreek je uit als 'omeng', *hábito* (gewoonte) spreek je uit als 'aabietoe', *holandês* (Nederlands) spreek je uit als 'ollangdees' enzovoort. Maar de *h* wordt wel uitgesproken als hij na een *c*, *l* of een *n* komt:

ch (sj)

charuto (sja roe toe)

lh (lj)

filho (fie ljoe)

nh (nj)

engenheiro (eng zjeng njee roe)

- De letter *m* klinkt als *ng* op het eind van een woord. Zie hiervoor de uitleg onder het kopje 'vogais orais'.
- De Portugese taal kent geen *k*. Er is dus een alternatief voor de letter *k*, namelijk de combinatie van *qu*. Bijvoorbeeld woorden zoals *kilo*, *kilometer* enzovoort worden allemaal met *qu* geschreven. Ook de uitspraak van deze combinatie verschilt. Zie het voorbeeld hieronder:

qua (kwa)

que (ke)

qui (kie)

quo (kwo)

quando (wanneer)

questão (kwestie)

quilo (kilo)

quota (quota)

kwang doe

kes taung

kie loe

kwot ta

De letters *k*, *w* en *y* behoren niet tot de Portugese taal. Wel in woorden die uit andere talen afkomstig zijn, zoals bijvoeglijke naamwoorden. Bijvoorbeeld: *Kennediano* (van Kennedy), *Yunguiano* (van Yung). De letters *k*, *w* en *y* zijn in 2011 in het alfabet opgenomen.

- De *r* en de *s* worden op verschillende manieren uitgesproken. Als deze letters in het begin of in het midden van een woord staan is er een verschil in de uitspraak. De *r* en de *s* zijn de enige twee letters die dubbel in een woord kunnen staan.

Een *r* in het begin van een woord en twee keer een *r* in het midden van een woord spreek je hetzelfde uit. Maar de uitspraak van de *r* in het begin van een woord en een dubbele *r* in het midden van een woord in Brazilië en Portugal verschillen van elkaar:

Brazilië

r- en -rr- = h (harde h)
 rato (haa toe)
 forro (fo hoe)

Portugal

r- en -rr- = r of g *
 rato (ra toe of gaa toe)
 forro (fo rroe of fo goe)

* vaak zoals in “roepen” maar in sommige streken wordt het achter in de keel, zoals een g uitgesproken.

Een r in het midden van een woord heeft een wat zachtere uitspraak:

-r- = r (iets zachter dan in “oproep”)
 caro (kaa roe)
 para (paa re)

Een s in het begin van een woord en twee keer een s in het midden van een woord spreek je hetzelfde uit:

s- en -ss- = s (harde s)
 sapato (sa paa toe)
 passo (paa soe)

-s- = z

casa (kaa ze)
 ousa (oo ze)

Let op: er zijn dus geen dubbel l, d, m, n, t enz. De enige mogelijkheden voor dubbele medeklinkers zijn “rr” en “ss”.

- De x heeft verschillende uitspraken in het Portugees:

x = ks	fixo	fiek soe
x = sj	queixo	<u>kee</u> sjoe
x = s	extra	<u>es</u> tra
x = z	exemplo	e <u>zeng</u> plo
x = ss	auxilio	auw <u>ssie</u> ljoe
x = geen klank	excesso	e <u>seh</u> soe

KLEMTOON EN ACCENTEN

De woorden in het Portugees kunnen de klemtoon op drie verschillende plaatsen hebben: op de laatste lettergreep, op de een-na-laatste lettergreep en de twee-na-laatste lettergreep.

Het is belangrijk dat je van achter naar voren telt, omdat een woord heel veel lettergrepen kan hebben. Maar de klemtoon kan alleen op de drie laatste lettergrepen vallen.

Geen accent

- De klemtoon valt in het algemeen op de een-na-laatste lettergreep. Het maakt niet uit hoeveel lettergrepen het woord heeft. Er is geen accent nodig:

____ / ____
 2 / 1
 ↑

____ / ____ / ____
 3 / 2 / 1
 ↑

____ / ____ / ____ / ____
 4 / 3 / 2 / 1
 ↑

Voorbeelden:

mesa [me ze]
 eskola [es koh le]
 palelo [pa ra leh loe]

2. De klemtoon valt op de laatste lettergreep en er is geen accent nodig als:

a) het woord op **-r**, **-z** of **-l** eindigt:

$$\frac{\quad}{3} / \frac{\quad}{2} / \frac{-l, -r, -z}{1}$$

$$\uparrow$$

Voorbeelden:

Brasil [bra zieuw]

falar [fa laar]

capaz [ka paaz]

b) het woord op **-om** eindigt:

$$\frac{\quad}{3} / \frac{\quad}{2} / \frac{-om}{1}$$

$$\uparrow$$

Voorbeelden:

bombom [bong bong]

batom [baa tong]

c) Als er een **i** of een **u** in de laatste lettergreep zit.

$$\frac{\quad}{3} / \frac{\quad}{2} / \frac{i\ of\ u}{1}$$

$$\uparrow$$

Voorbeelden:

canguru [kang gho roe]

Paris [pa ries]

padaria [pa da rie ja]

perua [pe roe wa]

falei [fa leej]

falou [fa loow]

Let op: Dit gebeurt als er een -i of een -u in de laatste lettergreep aanwezig is, niet per se als laatste letter, maar na de laatste medeklinker. En als er twee klinkers in de laatste lettergreep zijn, valt de klemtoon op de eerste klinker, ongeacht of het een i of een u is. De i en de u trekken wèl de klemtoon naar de laatste lettergreep, niet naar zichzelf.

Accent

3. Zet altijd een accent om de bovengenoemde regels tegen te gaan.

a) Er wordt een accent gezet op woorden waar de klemtoon op een andere lettergreep valt dan de een-na-laatste lettergreep:

Voorbeelden:

café [kaa feh]

método [meh to doe]

português* [por toe ghees]

Let op: zonder een accent zou de klemtoon van deze woorden op de een-na-laatste lettergreep moeten vallen. Dit gaat in tegen regel 1.